

چکیده

زمینه و اهداف: پرفشاری خون یکی از شایع‌ترین بیماری مزمن در دوران سالخوردگی است؛ و از مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده سلامت است. به نظر می‌رسد مداخلات مبتنی بر جامعه به عنوان یکی از خدمات قابل دسترس، بتواند اثرات مثبتی در کنترل فشار خون و بهبود سبک زندگی بیماران مبتلا به پرفشاری خون داشته باشد. لذا هدف از انجام این مطالعه تعیین تأثیر مداخلات مبتنی بر جامعه بر سبک زندگی سالمندان مبتلا به پرفشاری خون بر اساس مدل اعتقاد بهداشتی بود.

مواد و روشها: این مطالعه از نوع کارآزمایی بالینی شاهددار بود، که بر روی 90 نفر از سالمندان مبتلا به پرفشاری خون مراجعه کننده به مراکز جامع سلامتی شهر خرم آباد با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده طبقه‌ای خوشه‌ای چند مرحله‌ای در سال 1399-1400 انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌های اطلاعات جمعیتی، مقیاس پایبندی به درمان (Hill-Bono)، ادراکات تغذیه‌ای، فعالیت جسمانی سالمندان (PASE) بود. داده‌ها به وسیله نرم افزار آماری SPSS-19 و استفاده از آمار توصیفی و استنباطی و به کارگیری آزمونهای آماری مانند کای اسکولار، کمولوگروف اسمیرنف، آزمون تی مستقل، آزمون من ویتنی، آزمون تی زوجی، آزمون تحلیل واریانس، مدل معادلات برآورد تعمیم یافته (GEE) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: به منظور مقایسه تغییرات میانگین نمره فشارخون سیستمولیک سالمندان دو گروه مورد مطالعه در زمانهای مختلف، نتیجه تحلیل واریانس اندازه تکراری نشان داد که در دو گروه کاهش معنی داری در میانگین نمره فشارخون سیستمولیک و دیاستولیک سالمندان در طول مطالعه وجود داشت ($p < 0/001$). در مورد متغیر شاخص توده بدنی و دورشکم نتیجه تحلیل واریانس نشان داد که شاخص توده بدنی و دورشکم سالمندان گروه مداخله در طول زمان کاهش معناداری داشت ($p < 0/001$). نتیجه آزمون تی زوجی نشان داد که میانگین تری-گلیسرید، کلسترول و FBS سالمندان گروه مداخله 3 ماه بعد از مداخله در مقایسه با قبل از مداخله کاهش معناداری داشتند ($P < 0/001$). به منظور مقایسه تغییرات میانگین متغیرهای مختلف بیماران دو گروه مورد مطالعه در زمانهای مختلف نتیجه تحلیل واریانس اندازه های تکراری نشان داد بین تغییرات میانگین نمره پایبندی به درمان، میانگین نمره‌ی آگاهی، میانگین نمره‌ی خودکارآمدی، میانگین نمره‌ی تعهد نسبت به اجرای برنامه و میانگین نمره پیگری بیماران در زمان‌های مختلف تفاوت‌های معناداری از نظر آماری وجود داشت ($P < 0/05$).

نتیجه گیری: یافته های این مطالعه نشان دادند که مداخلات مبتنی بر جامعه می تواند با بهبود برخی از شاخص های بالینی و متغیرهای آزمایشگاهی بیماران مبتلا به فشار خون در کنار اصلاح پاره‌ای از متغیرهای سبک زندگی، موجبات کنترل فشار خون بیماران را فراهم آورند. لذا پیشنهاد می شود که برای کمک به کنترل فشارخون بیماران، مراقبت های مبتنی بر جامعه در کشور توسعه داده شوند.

کلید واژه‌ها: مداخلات مبتنی بر جامعه؛ مدل اعتقاد بهداشتی؛ سبک زندگی؛ پرفشاری خون؛ سالمندان

